

Leo Trotskij

En strategi för handling, inte spekulationer

3 oktober 1932¹

Ett brev till vänner i Peking

Vilka är för närvarande de viktigaste inslagen i den politiska situationen i Kina?

De två viktigaste revolutionära frågorna, den nationella frågan och jordfrågan, har åter förvärrats. Bondekriget som utvecklas långsamt och krypande men i allmänhet segerrikt, bekräftar att Guomintang-diktaturen varken förmår tillfredsställa eller ytterligare injaga fruktan hos bönderna. Den japanska interventionen i Shanghai och annekteringen av Manchuriet har riktat strålkastarljuset mot Guomintang-diktaturens militära bankrutt. Maktkrisen som under de senaste åren i grund och botten aldrig upphört att existera ens för ett ögonblick, måste fördjupas allt mer. Kampen mellan de militaristiska klickarna förstör det som återstår av landets enhet.

Om bondekriget har radikaliserat de intellektuella som har kontakter med landsbygden, så har den japanska interventionen politiskt stimulerat städernas småbourgeois. Detta har i sin tur bara förvärrat maktkrisen. Det finns inte en enda del av den s k "nationalistiska" bourgeoisin som inte tenderar att dra slutsatsen att Guomintangregimen förtär mycket och ger lite. Att kräva ett slut på Guomintangs "förmyndarskaps"-period är liktydigt med att kräva att den militära diktaturen lämnar plats för parlamentarism.

Vänsteroppositionens press har ibland betecknat Chiang Kai-shek-regimen som fascistisk. Denna definition härrörde från det faktum att i Kina, liksom i Italien, är den militära och polisiära makten koncentrerad i händerna på ett enda borgerligt parti och alla andra partier och framför allt arbetarorganisationerna är uteslutna. Men efter de senaste årens erfarenheter, som kompliceras av den förvirring som stalinisterna gett upphov till när det gäller problemet med fascismen, skulle det inte vara korrekt att identifiera Guomintangs diktatur med fascismen. Liksom Mussolini före honom, stödjer Hitler sig framför allt på den kontra-revolutionära småbourgeoisin: Detta är kärnan i fascismen. Guomintang har inte ett sådant stöd. I Tyskland marscherar bönderna bakom Hitler och stödjer på så sätt indirekt von Papen;² i Kina för bönderna en rasande kamp mot Chiang Kai-shek.

Guomintang-regimen innehåller mer bonapartistiska drag än fascistiska. Eftersom Guomintang saknar till och med den minsta sociala bas, pressas den mellan imperialisterna och kompradorer å ena sidan och den revolutionära rörelsen å den andra. Men bonapartisten kan endast uppnå en relativ stabilitet när böndernas jordhunger är tillfredsställd, vilket inte sker i Kina. Härav följer oförmågan hos militärdiktaturen, som bara kan hålla sig kvar tack vare splittingen bland sina fiender, men under de växande attackerna börjar den att falla sönder.

Under revolutionen 1925-27 var det proletariatet som led mest moraliskt och fysiskt. Det är därför arbetarna nu bildar eftertrupp till de andra klasserna, inte bara till småbourgeoisin, till att börja med studenterna, utan också i viss mening till bönderna. Det är just detta som visar att den tredje kinesiska revolutionen inte kan segra, inte ens utvecklas, så länge arbetarklassen inte återigen har gått med i kampen.

¹ Artikeln publicerades på engelska i tidningen *Class Struggle* Vol. 3, No. 6, juni 1933.

² *Franz von Papen* (1879-1969) representerade junkrarna, den preussiska jordägande aristokratin. Han utnämndes 1932 till tysk rikskansler av Hindenburg och hjälpte Hitler att komma till makten genom att upplösa den socialdemokratiska delstatsregeringen i Preussen. Han ersattes av Schleicher i december 1932 och 1933 blev han Hitlers vicekansler.

Revolutionärt demokratiska paroller motsvarar bäst den aktuella förrevolutionära politiska situationen i Kina.

För en marxist är det elementärt att bönderna, oavsett banér, kämpar för den agrara småborgerliga demokratins mål. Parollen om Kinas oberoende, som på nytt blivit glödhet pga den japanska interventionen, är en paroll som hör till den nationella demokratin. Militärdiktaturens oförmåga och uppdelningen av landet mellan militaristiska klickar för upp parollen om politisk demokrati på dagordningen.

Studenterna ropar: ”Ned med Guomindangregeringen!” Grupper av arbetarnas förtrupp stödjer denna paroll. Den ”nationella” borgarklassen kräver en konstitutionell regim. Böndernas revolt mot bristen på jord, militaristernas, regeringstjänstemännens, ockerlånens bojor. Under dessa omständigheter måste proletariats parti stödja kravet på en konstituerande församling som en central politisk paroll.

Betyder detta – kommer man att fråga – att vi kräver att regeringen ska sammankalla en konstituerande församling eller ska vi försök ordna det själva? Detta sätt att ställa frågan är, åtminstone i detta skede, för formalistiskt. Under ett antal år kombinerade den ryska revolutionen två paroller: ”Ned med absolutismen” och ”Länge leve den konstituerande församlingen”. På frågan vem som skulle sammankalla den konstituerande församlingen svarade vi: framtiden kommer att ge svaret, dvs styrkeförhållandena som de träder i dagen under själva revolutionen. Detta sätt att ställa frågan är lika korrekt för Kina. Om Guomindangregeringen när den står inför sitt sammanbrott försöker sammankalla någon form av representativ församling, vilken inställning bör vi inta till detta, dvs hur skall vi bäst utnyttja detta i revolutionens intressen, genom att bojkotta eller delta i valet? Kommer de revolutionära massorna att lyckas bilda en oberoende regeringsorganism som tar på sig att sammankalla en konstituerande församling? Kommer proletariats att lyckas skapa sovjeter under kampen för demokratiska krav? Kommer förekomsten av sovjeter att göra sammankallandet av en konstituerande församling överflödigt? Dessa frågor kan inte besvaras i förväg. Men vår uppgift består inte i att göra förutsägelser utifrån en kalender, utan att mobilisera arbetarna kring de slagord som följer ur den politiska situationen. Vår strategi är en strategi för revolutionär handling, inte abstrakta spekulationer.

Idag medför händelseförloppet att den revolutionära agitationen framför allt riktas mot Guomindangregeringen. Vi förklarar för massorna att Chiang Kai-sheks diktatur är det största hindret som står i vägen för den konstituerande församlingen, och att vi kan befria Kina från de militaristiska klickarna endast genom ett väpnat uppror. Oavsett vilka konkreta mål den muntliga och skriftliga agitationen, strejker, möten, demonstrationer, och bojkotter syftar till, så måste de som en naturlig följd ha parollerna: ”Ned med Guomindang!” ”Länge leve den konstituerande församlingen!”

För att uppnå verklig nationell frigörelse måste Guomindang störtas. Men det betyder inte att vi skjuter upp kampen till dess Guomindang störtats. Ju mer kampen mot det utländska förtrycket breder ut sig, desto fler svårigheter kommer Guomindang att ställas inför. Ju mer vi mobiliserar massorna mot Guomindang, desto mer kommer kampen mot imperialismen att utvecklas.

I det kritiska ögonblick då den japanska interventionen ägde rum krävde arbetarna och studenterna vapen. Från vem? Från Guomindang. Det skulle vara en sekteristisk absurditet att överge detta krav därför att vi vill störta Guomindang. Vi vill störta det, men har ännu inte nått den punkten. Ju mer energiskt vi kräver att arbetarna ska beväpnas, desto snabbare kommer vi att uppnå detta.

Det officiella kommunistpartiet är, trots sin ultravänsterism, för ett ”återupptagande av rysk-kinesiska diplomatiska förbindelser”. Det är en paroll som är riktad mot Guomindang. Att föra fram den parollen betyder inte alls att man har ”förtroende” för Guomindang. Tvärtom är effekten av denna paroll att regeringens situation blir svårare inför massorna. Vissa Guomindang-ledare har blivit tvungna att lägga sig till med parollen att återupprätta förbindelserna med Sovjetunionen. Vi vet att det hos dessa herrar finns en stor klyfta mellan ord och handling, men här, liksom i alla andra frågor, kommer massornas tryck att bli avgörande.

Om Guomindangregeringen under revolutionens piska börjar göra små eftergifter när det gäller jordfrågan, försöker sammankalla något som liknar en konstituerande församling, tvingas ge vapen till arbetarna eller återupprätta förbindelserna med Sovjetunionen, är det självklart att vi genast ska dra nytta av dessa eftergifter. Vi kommer att fullt och fast hålla fast vid dem samtidigt som vi påvisar deras otillräcklighet och på så sätt använder dessa eftergifter från Guomindang som ett vapen för att störta den. Så är i det stora hela det ömsesidiga förhållandet mellan reformer och revolution i den marxistiska politiken.

Men innebär inte bondekrigets omfattning att det inte längre finns tid eller plats för slagord och problem som rör parlamentarisk demokrati i Kina? Låt oss gå tillbaka till denna fråga.

Om de revolutionära kinesiska bönderna idag kallar sina kamporganisationer för ”sovjeter”, så har vi ingen anledning att ge upp det namnet. Vi får helt enkelt inte bli berusade av ord. Att tro att en sovjetmakt som huvudsakligen är landsbygdsbaserad kan vara en viktig stabil revolutionär makt är ett bevis på stort lättsinne. Det är omöjligt att vara okunnig om erfarenheterna från det enda land där sovjetmakten faktiskt har upprättats. Medan sovjetmakten i Petrograd, Moskva och andra industriella centra och regioner i Ryssland hade varit fast och beständig sedan november 1917, så dök denna makt upp och försvann flera gånger i alla de enorma perifera områdena (Ukraina, Norra Kaukasus, Transkaukasien, Ural, Sibirien, Centralasien, Archangelsk, Murmansk), inte bara på grund av utländsk intervention, utan också p.g.a. interna revolter. Den kinesiska sovjetmakten har en väsentligen landsbygdsbaserad, perifer karaktär, och saknar i dag helt en stödjepunkt i industriproletariatet. Ju mindre stabil och säker denna makt är, desto mindre kan den beskrivas som en sovjetmakt.

Ko Lins artikel, som publicerades i den tyska tidningen *Der Rote Aufbau*, hävdar att i de röda arméerna utgör arbetarna 36 procent, bönderna 57 procent och de intellektuella 7 procent. Jag erkänner att dessa siffror reser allvarliga tvivel. Om siffrorna gäller för alla de väpnade upprorsstyrkorna, som enligt författaren uppgår till 350.000, inkluderar armén omkring 125.000 arbetare. Om de 36 procenten endast gäller de Röda arméerna som har 150.000 soldater, så finns det över 50.000 arbetare. Är det verkligen så? Har de tidigare tillhört fackföreningarna, partiet? Deltog de i den revolutionära kampen? Men inte ens det avgör frågan. På grund av avsaknaden av starka, självständiga proletära organisationer i de industriella centra, blir de revolutionära arbetarna, oerfarna eller med för lite erfarenhet, helt förlorade i den bondedominerade, småborgerliga miljön.

Wang Mings artikel, som publicerades i början av året i Komintern-pressen, överdriver, såvitt jag kan bedöma, på ett märkligt sätt omfattningen av rörelsen i städerna, graden av arbetarnas självständighet i rörelsen, och det kommunistiska partiets inflytande. Problemet med den nuvarande officiella pressen är att den obarmhärtigt snedvrider fakta för sina fraktionella intressen. Därför är det inte svårt att inse, även utifrån Wang Mings artikel, att den ledande rollen i den rörelse som inleddes hösten förra året tillhörde studenterna och skolungdomarna i allmänhet. Universitetsstrejkerna hade avsevärd betydelse, större än fabriksstrejkerna.

Att väcka arbetarna, att organisera dem, att ge dem möjlighet att knyta band till de nationella och agrara rörelser för att ta ledningen för båda: sådan är den uppgift som åligger oss. Proletariatets omedelbara krav (arbetsdagens längd, löner, organisationsrätt, etc.) måste ligga till grund för vår agitation. Men det räcker inte. Bara följande tre paroller kan upphöja proletariatet till rollen som nationens ledare: Kinas självständighet, jorden till de fattiga bönderna, den konstituerande församlingen.

Stalinisterna tror att i det ögonblick som de upproriska bönderna kallar sina organisationer för sovjeter, så är den revolutionära parlamentarismens stadium redan över. Detta är ett allvarligt misstag. De upproriska bönderna kan tjäna som en stödjepunkt för sovjeter endast om proletariatet i praktiken visar sin förmåga att leda. Utan proletariatets ledning kan bonderörelsen bara tjäna till att befordra en borgerlig klick mot en annan, vilket till slut leder till uppsplittring i provinsiala fraktioner. Tack vare sin betydelse som en centraliserande kraft, skulle den konstituerande församlingen markera ett allvarligt steg i utvecklingen av jordbruksrevolutionen. Förekomsten av landsbygds-”sovjeter” och ”Röda arméer” skulle hjälpa bönderna att välja revolutionära representanter. I nuläget är detta det enda sättet att politiskt knyta samman bonderörelsen med de nationella och proletära rörelserna.

Det officiella kinesiska kommunistpartiet förklarar att dess nuvarande ”huvudparoll” är det nationella revolutionära kriget mot den japanska imperialismen (se Wang Mings artikel i *Kommunistiska internationalen*, nr 1 1932). Detta är ett ensidigt och även äventyrligt sätt att ställa frågan. Det är sant att kampen mot imperialismen, som är det kinesiska proletariatets viktigaste uppgift, inte kan genomföras till slutet utom genom uppror och ett revolutionärt krig. Men det följer inte det minsta att kampen mot den japanska imperialismen utgör den centrala parollen i nuläget. Frågan måste lösas i ett internationellt sammanhang.

I början av året trodde man i Komintern-kretsar att Japan hade startat sin militära aktion mot Kina för att omedelbart driva fram ett krig mot Sovjetunionen. Jag skrev då att Tokyo-regeringen måste ha förlorat förståndet helt och hållet om den riskerade ett krig med Sovjetunionen innan den åtminstone i viss utsträckning hade konsoliderat den militärbas som Manchuriet utgör.. Som svar på denna bedömning av situationen förklarade de amerikanska stalinisterna, de vulgäraste och dummaste av allihop, att jag verkade i den japanska generalstabens intresse. Men vad har händelserna de senaste månaderna visat? I de ledande kretsarna i Japan var rädslan för konsekvenserna av ett militärt äventyr så stor att den militära klicken måste likvidera ett antal japanska statsmän för att få Mikado-regeringen att slutföra annekteringen av Manchuriet.³ Det råder inget tvivel om att ett krig mot Sovjetunionen fortfarande är en reell möjlighet, men i politik är *tidsaspekten* något mycket viktigt.

Om den sovjetiska regeringen ansåg att ett krig med Japan just nu var oundvikligt, då skulle den varken ha rätt eller möjlighet att genomföra en fredspolitik, det vill säga en strutspolitik. I själva verket har den sovjetiska regeringen under året ingått ett avtal med Japan om att leverera sovjetisk nafta till den japanska krigsflottan. Om krig är oundvikligt just nu, då är leveranser av nafta till Japan liktydigt med förräderi mot den proletära revolutionen. Vi kommer inte att här diskutera i vilken utsträckning den ena eller andra deklARATIONEN eller den ena eller andra åtgärden från den sovjetiska regeringens sida är korrekt. En sak är klar: i motsats till de amerikanska stalinisterna, vars nitiskhet är övermåttlig, har Moskva-stalinisterna varit inriktad på fred med Japan, inte krig.

³ Den japanska attacken på Manchuriet i september 1931 utfördes av Guangdong-armén [Kwantung-armén] utan officiell tillåtelse från den civila regeringen. Samma sak gällde invasionen i Shanghai i januari 1932. Detta medförde en kamp mellan politikerna som kontrollerade regeringen och militärledningen. 9 februari 1932 mördades den förre finansministern Jonnosuke Inoue, 5 mars baron Takuma Dan och 15 maj premiärminister Ki Tsuyoshi Inukai vilket markerade slutet på politikernas kontroll över regeringen och inledningen på en epok med militärregeringar

Pravda den 24 september skriver: ”Med stor otålighet förväntade sig världsbourgeoisin ett japansk-sovjetiskt krig. Men det faktum att Sovjetunionen noggrant har avstått från att ingripa i den kinesisk-japanska konflikten och den fasta fredspolitik som sovjetregeringen följer har förhindrat krig....” Ett medgivande av att om attityden hos amerikanerna och andra vindflöjlar hade någon politisk betydelse alls, så var det följande: att pressa sovjetmakten på samma väg som världsbourgeoisin drev den. Vi menar inte att de medvetet tjänade den japanska generalstaben. Det räcker med att säga att de är oförmögna att medvetet tjäna den proletära revolutionen.

Det kinesiska proletariatet skriver på sin fana inte bara att återupprätta diplomatiska förbindelser med Sovjetunionen, utan också att sluta en nära offensiv och defensiv allians med det. Detta betyder att det kinesiska proletariatets politik måste överensstämma med hela den internationella situationen och framför allt med Sovjetunionens politik. Om Japan idag skulle framtvinga ett krig mot Sovjetunionen, så skulle indragandet av Kina i det kriget vara en fråga om liv och död för det kinesiska proletariatet och dess parti. Kriget skulle öppna gränslösa horisonter för den kinesiska revolutionen. Men i den mån den internationella situationen och interna förhållanden tvingar Sovjetunionen att göra allvarliga eftergifter i Fjärran Östern för att undvika krig, eller att skjuta upp det så länge som möjligt, i den mån Japan inte känner sig starkt nog att börja fientligheterna, kan kriget mot den japanska imperialismen inte, åtminstone i nuläget, utgöra det kinesiska kommunistpartiets centrala kampparoll.

Wang Ming citerar följande paroller från Vänsteroppositionen i Kina: ”Rekonstruera massrörelsen”, ”Sammankalla den konstituerande församlingen” och ”Återuppta diplomatiska förbindelser mellan Kina och Sovjetunionen”. Helt enkelt för att dessa paroller verkar vara dåligt motiverade i en artikel i oppositionens lagliga organ, kallar Wang Ming Vänsteroppositionen i Kina för en ”kontrarevolutionär trotskistisk-Chen Duxiu-grupp”.

Även om vi skulle erkänna att de revolutionära parollerna var dåligt motiverade, gör det inte parollerna eller den organisation som formulerade dem kontrarevolutionär. Men Wang Ming och hans gelikar måste att tala om ”trotskisternas” kontrarevolutionära anda om de vill behålla sina jobb och sin lön.

Samtidigt som de uttrycker sig så skarpt mot bolsjevik-leninisterna, som har visat sig ha haft rätt under händelseutvecklingen i Kina 1924 till 1932, är stalinisterna ytterst overseende mot sig själva, mot sin egen obrutna kedja av fel.

När Japan attackerade Shanghai föreslog Guomindang en ”enhetsfront av arbetare, bönder, soldater, köpmän och studenter för att bekämpa imperialismen”. Men detta är Stalin-Martynovs berömda ”fyrklassblock”! Det utländska förtrycket har inte försvagats sedan den andra revolutionen, utan tvärtom ökat. Motsättningen mellan de behov som påkallas av landets utveckling å ena sidan och regimen och imperialismen å den andra har också skärpts. Det gamla stalinistiska argumentet för fyrklassblocket har förvärvat dubbel styrka. Men nu har stalinisterna tolkat Guomindangs förslag som ett nytt försök att lura massorna. Mycket bra! Men de har glömt att förklara varför Kominterns ledning hjälpte den kinesiska borgarklassens att genomföra sitt dödliga bedrägeri, och varför filosofin som bestod i att lyda varje minsta vink från Guomindang kom till uttryck i Kominterns program.

Det är klart att vi kan och måste stödja parollen om demokratiskt självstyre: val av representanter för folket, osv. Det demokratiska programmet är ett stort steg framåt i förhållande till den rådande militärdiktaturen. Vi måste förena de isolerade, partiella demokratiska parollerna med de viktigaste parollerna och knyta dem till den revolutionära organisationens problem och beväpning av arbetarna.

Frågan om ”patriotism” och ”nationalism”, liksom en del andra frågor i ert brev, är av terminologisk snarare än grundläggande karaktär. Bolsjevikerna är för förtryckta människors nationella befrielse med revolutionära medel, och stödjer de folkliga massornas rörelse för nationell frigörelse med alla medel, inte bara mot de utländska imperialisterna, utan även mot borgerliga exploatörer av Guomindang-typ inom den nationella rörelsen.

Måste vi införa begreppet ”patriotism”, som har blivit grundligt misskrediterat och korrumpert? Jag tvivlar på det. Utgör inte detta en tendens till att anpassa sig till småborgerlig ideologi och terminologi? Om en sådan tendens verkligen skulle uppstå i våra led, då skulle vi behöva bekämpa den skoningslöst.

Många frågor av taktisk och strategisk karaktär kommer att visa sig vara olösliga om man närmar sig dem på ett formalistiskt sätt. Men de kommer att falla på plats om vi ställer dem dialektiskt, dvs mot bakgrund av den levande kampen mellan klasser och partier. Den revolutionära dialektiken införlivas bäst i handling. Jag tvivlar inte på att de kinesiska vänner och kamrater som delar våra idéer, bolsjevik-leninisterna, inte bara passionerat diskuterar den kinesiska revolutionens komplexa problem, utan också inte mindre passionerat deltar i den pågående kampen. Vi är för en strategi för handling, inte spekulationer.

Översättning: *Martin Fahlgren*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)